

Ośrodek Badań Psychologicznych

SPRAWOZDANIE OŚRODKA BADAŃ PSYCHOLOGICZNYCH ISS ZA ROK 2005.

(1) Osoby wchodzące w skład ośrodka:

Dariusz Doliński, Janusz Czapiński, Marek Drogosz, Janusz Grzelak, Maria Jarymowicz, Mirosław Kofta, Lucyna Kirwil, Maria Lewicka, Dominika Maison, Władysław Narkiewicz-Jodko, Piotr Radkiewicz, Grzegorz Sędek, Jerzy Trzebiński, Grażyna Wieczorkowska, Irena Zinserling.

(2) Prace badawcze realizowane w 2005 r.:

Granty KBN

W ramach prac Ośrodka, Grażyna Wieczorkowska realizowała grant KBN p.t. „Psychologiczne korelaty i konsekwencje kontroli procesu jedzenia”.

Lucyna Kirwil realizowała grant KBN p.t. „Rola pobudzenia fizjologicznego i emocji w zależności między oglądaniem przemocy na ekranie a zachowaniem agresywnym”.

Projekty BST i BW

W ramach BST i BW w roku 2005 realizowano szereg indywidualnych projektów, ogniskujących się wokół różnych problemów psychologii społecznej. Dotyczyły one następujących, nieraz odległych od siebie obszarów problemowych: uprzedzeń i negatywnych stosunków międzygrupowych, na poziomie miar jawnych i utajonych (M. Jarymowicz, M. Drogosz, M. Kofta, G. Sędek,), patriotyzmu, tożsamości narodowej i etnocentryzmu (P. Radkiewicz), etnocentryzmu konsumentckiego na poziomie miar jawnych i miar utajonych (D. Maison), zroźnicowania płciowego w przetwarzaniu informacji w kontekście emocjonalnym (M. Jarymowicz, L. Kirwil), reakcji emocjonalnych na percepcję przemocy w mediach (L. Kirwil), roli właściwości temperamentalnych człowieka i właściwości środowiska w wyznaczaniu wartości adaptacyjnej strategii przedziałowej vs. punktowej aktywności jednostki (G. Wieczorkowska, I. Bednarczyk, E. Burnstein, A. Eliaz), oraz związków między stylem jedzenia a procesami motywacyjnymi i emocjonalnymi – z wykorzystaniem

metodologii szeregów czasowych (G. Wieczorkowska, R. Gonzalez, E. Burnstein, M. Siarkiewicz).

Lista realizowanych w ostatnim roku projektów BST i BW obejmowała (dostępne są też w wersji elektronicznej pełne sprawozdania):

Marek Drogosz i Mirosław Kofta:

Wykorzystanie negatywnego primingu jako metody zmiany stereotypów: Eksploracja empiryczna.

Maria Jarymowicz:

Różnice płciowe w automatycznym przetwarzaniu informacji w kontekście afektywnym.

Lucyna Kirwil:

Reakcje emocjonalne na obserwowane emocjogenne sceny przemocy i smutku: różnice między płciami.

Mirosław Kofta i Grzegorz Sędek:

Spiskowy stereotyp Żydów jako potoczna teoria świata społecznego: Replikacja badań nad rolą wyborów parlamentarnych w użyciu wiedzy stereotypowej.

Dominika Maison:

Utajony a jawny etnocentryzm konsumencki

Piotr Radkiewicz:

Konstrukcja jednolitej skali postaw etnocentrycznych. Badania terenowe i analiza właściwości psychometrycznych narzędzia.

Jerzy Trzebiński:

Proaktywność vs. defensywność autonarracji i nadzieja podstawowa jako wyznaczniki zachowań społecznych.

Grażyna Wieczorkowka, Iza Bednarczyk & Eugene Burnstein (współpraca: Andrzej Elias):

Modyfikujący wpływ temperamentu i cech środowiska na wartość adaptacyjną przedziałowej strategii aktywności.

Grażyna Wieczorkowska, Richard Gonzalez, Eugene Burnstein & Małgorzata Siarkiewicz:

Analiza szeregów czasowych w wyjaśnianiu przedziałowego stylu jazdy.

(3). Współpraca międzynarodowa.

Marek Drogoz i Jerzy Trzebiński współpracują z

- prof. Yoshi Kashimā (University of Melbourne, Australia) - badania międzynarodowe nad związkiem między narracyjnością reprezentowania rzeczywistości społecznej a treścią kategorii narodowych i narodowej tożsamości.

Janusz Grzelak współpracuje z prof. Davidem M. Kuhlmanem, University of Delaware, USA. Badania dotyczą atrakcyjności alokacji kontroli w sytuacjach współzależności społecznej.

Maria Jarymowicz współpracuje z:

- prof. Danielem Bar-Tal'em, (Tel-Aviv University, Izrael) – w zakresie psychologii stosunków międzygrupowych., skupiając się a afektywnych determinantach złożonych konfliktów społecznych;

- prof. Yoramem Bar-Tal'em (School of Medicine, Tel-Aviv University, Izrael) - badania dotyczą różnic płciowych w przetwarzaniu informacji.

Lucyna Kirwil współpracuje z:

- prof. Markiem Navratilem z Instytutu Psychologii, Czeskiej Akademii Nauk w Brnie, Republika Czeska. Temat - „*Współzależności między reakcjami emocjonalnymi na oglądaną przemoc, codziennym kontaktem z przemocą i zachowaniem agresywnym*” w próbie studentów i policjantów czeskich, 2003-2004).

- prof.. L. R. Huesmannem w “Aggression Research Program”, Research Center for Group Dynamics in the Institute for Social Research at the University of Michigan, USA (do 2006 roku).Kontynuowany jest projekt “Emotional Responses to TV Violence”.

- prof. Barbarą Krahe z Instytutu Psychologii Społecznej Uniwersytetu w Poczdamie (Niemcy) oraz L. Rowellem Huesmannem z Research Center for Group Dynamice, the Institute for Social Research, the University of Michigan (USA).Temat: „*Rola emocjonalnego pobudzenia dla zależności między obserwowaniem przemocy na ekranie a zachowaniem agresywnym.*”

- Programem *Co-Ordination Action on Human Rights Violation*. Sixth Framework Programme. Priority 7. Citizens and Governance in a Knowledge Based Society. Grant Komisji Europejskiej - poprzez Uniwersytet w Osnabruek, Niemcy, jako koordynatora programu - dla ISS Uniwersytetu Warszawskiego (Lucyna Kirwil) jako uczestnika akcji koordynacyjnej; 2004-2006; członek komitetu koordynacyjnego, członek *Sub-Network 3: Addressing Gender Based Human Rights Violations*.

Dominika Maison współpracuje z:

- Prof. Anthony'm Greenwald'em (University of Washington, Seattle, USA). Obszar: Utajone postawy – metodologia pomiaru, utajone postawy konsumenckie.

Grażyna Wieczorkowska współpracuje m.in. z:

- Prof. Gene'm. Burnstein'em (University of Michigan, US). Obszar współpracy: (1) punktowe i przedziałowe strategie samoregulacji a adaptacja psychologiczna i (2) Perspektywa psychoewolucyjna.

- prof. Richardem Gonzalesem (University of Michigan, US) – zastosowanie teorii punktowych i przedziałowych stylów samoregulacji do problemu nadwagi..

W ramach w/w współpracy prof. Wieczorkowska odbyła miesięczny pobyt w University of Michigan , luty , 2004; mieliśmy też trzy ponad dziesięciodniowe wizyty prof. Burnsteina (praca nad wspólnymi badaniami i publikacjami): kwiecień, lipiec i listopad 2004.

(4) członkostwo w organizacjach naukowych:

Dariusz Doliński: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

Marek Drogosz: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

Janusz Grzelak: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

Maria Jarymowicz: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

Lucyna Kirwil: International Society for Research on Aggression (ISRA.),

Midwestern Psychological Society, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej, Polskie Towarzystwo Psychologiczne;

Mirosław Kofta: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

Maria Lewicka: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

Dominika Maison: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

Jerzy Trzebiński: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

Grazyna Wieczorkowska: European Association of Social Psychology, Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej;

(5) Konferencje:

Organizacja konferencji:

Lucyna Kirwil:

1.. Open Session on "Women, Children and the Law: Protection or Barrier? Distinctive Features of the Legislative Framework Which Protect Women and Children from Abuse: Practice in Three Countries" on May 20, 2005, Warsaw, Poland (współorganizator ISS UW z CAHRV)

2.. Workshop on "Protection from Violence: Implementing Legislations and Law across Europe" on May 21, 2005, Warsaw, Poland (współorganizator ISS UW z CAHVR).

Janusz Grzelak

Międzynarodowa konferencja n.t. „Social dilemmas”, Kraków, lipiec 2005.

Grazyna Wieczorkowska

lipiec 2005 (Kraków) międzynarodowa konferencja „Social Dilemmas”, członek Rady Programowej, przewodniczenie sesji

Dominika Maison

Sesja naukowa p.t. „Psychologia w reklamie”, Uniwersytet Warszawski 13 maja 2005 r

Janusz Czapiński

Dyskusja panelowa o Narodowym Planie Rozwoju na lata 2007-2013, Uniwersytet Warszawski, 14 kwietnia 2005 r.

Wystąpienia konferencyjne:

Maria Jarymowicz:

listopad 2005 - Kolokwia Chodakowskie, sesja Konflikty międzygrupowe: (referat M. Jarymowicz & D. Bar-Tal "*Strach i nadzieja w konfliktach zwanych nierozwiązywalnymi*")

Lucyna Kirwil:

Expert Meeting "New Theories and Methods in Media Violence Research", April 15, 2005, Amsterdam, the Netherlands (L. Kirwil: *Aggressiveness and Emotional Reactions to Observed Violence*).

Konferencja Naukowa z okazji 70-lecia prof. Adama Fraczka, 5.11.2005 (L.Kirwil: *Przekonania normatywne rodziców o agresji a agresywność ich dzieci*)

XXXII Naukowy Zjazd PTP, Kraków, 5 plakatów:

- Lucyna Kirwil: Powszechność zagrożenia w świecie prezentowanym przez telewizję.
- Anna Zielinska i Lucyna Kirwil: Wartości lansowane w programach telewizyjnych;
- Katarzyna Strus, Lucyna Kirwil: Style życia w przekazach telewizyjnych;
- Katarzyna Strus, Ewa Tłaga, Lucyna Kirwil: Oferowane przez telewizję wzorce radzenia sobie w życiu;
- Katarzyna Komisaruk, Małgorzata Ulanowicz, Lucyna Kirwil: Wzory osobowe w programach atrakcyjnych dla dzieci.

Workshop on Aggression: From Knowledge to Prevention: Neurobiological and Psychosocial Aspects of Violence. Warsaw, June 2-3, 2005 (L. Kirwil: *Contribution of psychophysiology to aggression research*).

Mikrosław Kofta:

Mirosław Kofta & Władysław Narkiewicz-Jodko. *Level of prejudice, perceived threat, and processing information about stigmatized group*. EAESP General Meeting, Wuerzburg, Germany, 19-23 July, 2005

Monika Mirosławska & Mirosław Kofta . *Infra-Humanization of Outgroup Members Emerges in the Minimal Group Paradigm* (poster). EAESP General Meeting, Wuerzburg, Germany, 19-23 July, 2005

Mirosław Kofta. *Psychologiczne pułapki relacji międzygrupowych: poza kategoryzacją społeczną i stereotypizacją*. Wykład plenarny na XXXII-m Zjeździe Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, 22-25 września 2005 r., Kraków

Mirosław Kofta. *Czy stereotypy spiskowe to naiwne teorie relacji międzygrupowych?* Referat na XXXII-m Zjeździe Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, 22-25 września 2005 r., Kraków

Dominika Maison:

Dominika Maison, Krzysztof Kaleta: *Consumer Ethnocentrism - an example of dissociation between implicit and explicit attitudes*, 14th EAESP General Meeting, Wuerzburg, 20 July 2005

Dominika Maison, Warsaw University, Marek Roślan, Warsaw University (Refereat): *Country of origin effect - Conflict between emotions and reasons*, 14th EAESP General Meeting, Wuerzburg, 20 July 2005

Piotr Radkiewicz:

P. Radkiewicz "On different reasons why socio-political alienation may favour ethnocentric attitudes" XXVIII Annual Meeting of the International Society of Political Psychology Toronto, lipiec 2005.

M. Widerszal-Bazyl, P. Radkiewicz „Model braku równowagi między wysiłkiem i nagrodą a stres w pracy” XXXII zjazd Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Kraków, wrzesień 2005

Jerzy Trzebiński:

J. Luijken-Czarnecka & J. Trzebiński , *Basic hope and reaction to chronic failures*. EAESP General Meeting, Wuerzburg, Germany, 19-23 July, 2005

J. Trzebiński & M. Zatorski. *Narratives and helping others*. Referat na XXXII-m Zjeździe Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, 22-25 września 2005 r., Kraków.

J. Trzebiński & M. Zięba. *Nadzieja podstawowa a reakcja na strate i nowość*. . Referat na XXXII-m Zjeździe Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, 22-25 września 2005 r., Kraków.

E. Gruszecka & J. Trzebiński. *Nadzieja podstawowa i typ więzi międzyludzkich a doświadczanie wdzięczności*. Referat na XXXII-m Zjeździe Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, 22-25 września 2005 r., Kraków.

Grażyna Wieczorkowska:

Grażyna Wieczorkowska, Andrzej Elias, Małgorzata Siarkiewicz. *Pop-psychologia i pop-dietetyka. Relacje między wiedzą potoczną na temat zdrowego żywienia a zachowaniem*. . Referat na XXXII-m Zjeździe Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, 22-25 września 2005 r., Kraków.

Grażyna Wieczorkowska & mgr Iza Bednarczyk. *Specyfika kształcenia przez Internet*. 2-3 XII.2005 (Warszawa.)konferencja Społeczne Aspekty Internetu.

Grażyna Wieczorkowska. *Aspekty psychologiczne kształcenia na odległość* . 24-25.XI.2005 (Warszawa) międzynarodowa konferencja porównująca doświadczenia angielskie i polskie organizowana przez British Council.

(6) Publikacje

Drogosz, M., Trzebiński, J., Zieba M. (2005). Styl autonarracji i poziom nadziei podstawowej a postawy społeczne Polaków W: K. Skarżyńska, U. Jakubowska (red.) *Doświadczanie zmian społecznych*. Warszawa, Academica.

Kirwil, L. (2005). Contribution of psychophysiology to aggression research. *Acta Neurobiologiae Experimentalis*, Vol. 65 Numer 2, Str. 236

Lucyna Kirwil i Michael D. Kennedy (eds.) (2004-5). Social Change in Poland (Part II). *International Journal of Sociology*. vol. 34, No. 4 (Współredaktor numeru specjalnego).

Lucyna Kirwil i Michael D. Kennedy (eds.) (2004-5). Social Change in Poland (Part III). *International Journal of Sociology*. vol. 35, No. 1 (Współredaktor numeru specjalnego).

Cathy Humphreys, Rachel Carter, Maria Eriksson, Birgitt Haller, Jalna Hanmer, Marianne Hester, Lucyna Kirwil, Jo Lovett, Katinka Lünemann, Heike Rabe, Rosa Logar, Corinna Seith, Ravi K. Thiara (2005). The justice system as an arena for the protection of human rights for women and children experiencing violence and abuse.

Publikacja internetowa ogólnodostępna (symbol PU):a) na stronie internetowej CAHRV:

<http://bscw.fit.fraunhofer.de/bscw.cgi/d73896662/lega%20strategies.pdf>

b) na stronie internetowej University of Warwick, Anglia:

<http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/shss/swell/research/d15-report.pdf>

University of Warwick, UKCo-ordination Action on Human Rights Violations

Kofta, M. & Sedek, G. (2005). Conspiracy stereotypes of Jews during systemic transformation in Poland. *International Journal of Sociology*, 35, No. 1, 40-64.

Radkiewicz, P., Widerszal-Bazyl, M. (2005). Psychometric properties of Work Ability Index in the light of comparative survey study (s. 304-313) [w:] G. Costa, W. Goedhard & J. Ilmarinen (red.) *Assessment and Promotion of Work Ability, Health and Well-being of Ageing Workers*. Amsterdam: Elsevier (zasięg międzynarodowy)

Żylicz, P.O., Poleszak, L., & Rycielska, L. (2005). Naturalistic Conception of Collective Guilt. *Humboldt Journal of Social Relations*, Volume 29:2 s.185-206.